

Redacția, Administrația,
și Tipografia
Brașov, piața mare Nr. 30.
Seriazi neprimite nu se
primesc. — Manuscrisurile nu se
returnează.
INSERATE se primesc în Admi-
nistrația în Brașov și la ur-
mătoarele birouri de anulări:
în Viena: M. Dukes, Henrich
Schick, Rudolf Mosse, A. Oppelke
Nachfolger; Anton Oppelke, J.
Dommer. în Budapesta: A. V.
Goldberger, Eckstein Bernat; în
București: Agenția Litavus, Suc-
cursala de România; în Ham-
burg: Karoys & Liebmann.
Prețul inserțiilor: o serie
completă pe o coloană 6 cr. și
decr. timbru pentru o publi-
care. Publicări mai dese după
tarif și învoială.
Reclame pe pagină a 3-a o
ziară 10 cr. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ANUL LXX.

„Gazeta” iese în săptămână.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 3 franci.
Se primumără la câte oțtoare
poștale din țară și din țară
și la dd. colectorii.
Abonamentul pentru Brașov
administrația, piața mare,
Târgul Inului Nr. 30 etagiu
I.: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Cu esompiar 3 cr. v. a.
ser. 15 bani. Atât abonamen-
tele cât și inserțiile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 206.

Brașov, Joi 19 Septembrie (1 Octombrie)

1896.

Visita împăratăscă în București.

(Dela corespondentul nostru special.)

București, 17 (29) Septembrie.

Este într'adevăr extraordinară mani-
festația ce a făcut-o capitala României la
sosirea Împăratului Francisc Iosif. Parcă a
vot printr'asta să arate și mai invederat
cât de mult scie ea aprecia onoarea ce se
face statului român prin visita împăratăscă,
care involve cea mai strălucită recunoșcere
a importanței sale ca factorul cel mai in-
semnat între statele mici balcanice.

În tot drumul dela Verciorova până
la București la toate stațiile, în deosebi însă
la gara Craiova primirea din partea popo-
rației ea și a autorităților, a fost cât se
pote de strălucită. La București, firesce,
pompa primirii și-a ajuns culmea.

La gara de Nord se întrunise tot ce
aveau Bucureștii mai distins în frunte cu
M. S. Regina, cu principii Moștenitori, cu
ducele de Coburg împreună cu struictele
lor suite. La 3 ore 30 min. a intrat trenul
cu Suveranii în gară, între bubuitul tunu-
rilor și în sunetul imnului împăratăsc. Com-
pania face onorurile și publicul aclamează
pe Suverani cu aclamări entuziaste.

Împăratul Francisc Iosif coborî mai
întâiu din tren, apoi Regele Carol și sui-
tele. Împăratul înaintă spre Regina Elise-
bete și îi sărută mâna, după aceea salută
și pe princesa Maria a României, sărutân-
du-i mâna; pe Principele moștenitor Fer-
dinand, pe ducele de Coburg îi îmbrășișă
și îi sărută. Împăratul oferă apoi brațul
Reginei și trecu cu dânsa pe dinaintea
companiei de onoare, înaintând spre salonul
de recepțiune. Aci la intrare fu întâmpinat
de primarul orașului București, Robescu,
salutându-l în numele consiliului comunal
în limba franceză cu câte-va cuvinte, ca
pe „monarchul, care cu atâta zel lucră pen-
tru susținerea și înflorirea păcii, atât de
necesară popoarelor”. Primarul oferă tot-
odată Împăratului pâinea și sarea tradițio-
nală. M. S. Împăratul mulțumi, dicând, că
se bucură a cunoșce acest oraș și țera,
care i-a făcut o primire atât de frumoasă,
ce l-a mișcat. Împăratul după acesta credu,
că s'a terminat formalitatea, dăr Regina îi
atrase atențiunea asupra obiceiului presen-
tării pâinei și sării, din care îl invită să
guste. Atunci Împăratul luă o bucățică de
pâine și după ce o întinse în sare o mănecă.

După acesta intrară cu toții în sala-
nii imperial de recepțiune ferice decorat,
unde îl așteptau toate somitățile civile și
militare ale orașului. Regele Carol prezentă
mici Inaltului Oșpe pe miniștri și celelalte
notabilități. Împăratul adresă cuvinte ami-
cabile tuturor domnilor precum și damelor
din înalta societate, cari îi oferiră buchete.
Era vesel și purta uniforma de mareșal
austriac cu marele cordon al Steii Româ-
niei. Principele de coronă luă apoi comanda
regimentului său de roșiori și cortegiului
porni în oraș în tocmă după programul ofi-
cial, ce vi-l'am comunicat. Poporațiunea
îmense ce era așezată pe ambele laturi
ale Bulevardelor aclama entuziastic pe Îm-
păratul și Regele Carol, precum și pe Re-
gina, care le urma în trăsură.

*

Între 6 și 7 ore seara deja calea Vic-
toriei inota într'o mare de lumină, mai ales
lumină de gaz aerian și electrice. Ilumi-
nația a fost grandioasă. Splendid au fost

luminat clădirile publice, dăr cu aceste
concurau foarte multe clădiri private. La
orele 7 mare prânz de gală la palat, la
care pe lângă membrii suitei Împăratului și
a Regelui Carol și pe lângă ministrul ple-
nipotențiar austriac și german și miniștri
actuali, au fost invitați și foștii miniștri
conservatori. La acest prânz M. S. Regele
Carol a ridicat un toast în limba franceză,
salutând pe împăratul, care a fost totdeauna
„o pildă” pentru mulți monarchi și multe
state și mai ales pentru „dânsul” (Carol).
M. S. Împăratul a răspuns tot în franțu-
zește, arătând, că rar un stat tânăr a făcut
atâtea progrese ca România, progrese, cari
sunt datorite Regelui Carol. Monarchul
beu pentru prosperarea României și sănă-
tatea Regelui, bunul său amic!

*

La 9 ore retragere cu torțe, la care
au luat parte toate muzicele militare din
București cu lămpione venețiene. Muzicele
au cântat imnul austriac, pe care soldații
l'au acompaniat în cor, cântând „Dânsu
ține și proteje”... Împăratul privea din
balcon, încunjurat de Suveranii României
și de ceilalți oșpeți. Muzica a cântat în
fine un putpuriu din marșurile austriace, și
apoi retragerea.

Astfel s'au terminat festivitățile zilei
prime, pe Bulevardul însă lumea imensă a
furnicat până târziu noaptea.

Revista dela Cotroceni.

(Raport special al „Gazetei Transilvâniei.”)

București, 17 Septembrie 1896.

Aspectul orașului.

Deși inorat, splendoreea decorațiunilor
nu-și perde efectul. Stindarde austriace, ro-
mânesce și unguresce falfăie printre nestêr-
șitele ghirlande de foi de stejar, ce îm-
bracă stâlpii. Calea Victoriei e transformată
complet într'un mare bazar de expoziție.
Sute de covore atâră peste balconele îm-
podobite, și ferestrele încadrate în verdeață
sunt înțepate de privitori. Vitrinele maga-
zinelor sunt decorate cu portretul Majes-
tății Sale Împăratului și portretele Majes-
tăților Lor Regele și Regina, Prințul și
Princesa României. Dintre casele particu-
lare împodobite de remarcă: Hotel Conti-
nental, Hotel English, Casa Constantinescu,
Casa Fain, Clubul Liberal, Hotel Boule-
vard etc. O mare de omeni se întinde cât
iți iau ochii, și circulația pe trotoare este
imposibilă.

În fața Palatului, în capul stradei ce
duce la legațiunea imperială, un mare vul-
tur imperial, compus din o mulțime de mici
lămpi electrice, diferit colorate, va lumina
ferice fațada camerelor rezervate puternicu-
lui Suveran.

La încrușișarea Bulevardului cu Calea
Victoriei se ridică între patru colone gi-
gantice o colosală coronă în zinc, repre-
sentând corona imperială. Colonele în simili-
marmoră portă în vârful lor câte un mare
vultur aurit. Pe fețele laterale sunt incrus-
tate corone imperiale cu marca F. I. I.
Dela aceste colone pornesc patru ghirlande
de foi de stejar presărate cu rose, în mij-
locul cărora se găsește câte o lampă elec-
trică, și formeză baldachin cu marea co-
ronă diu mijloc. Coronă aurită și per-
fect imitată în amănunte va fi luminată
electric.

Ajungem pe Bulevardul Independen-
ței, pe unde cortegiul va trece către Co-

troceni. Decorat ca și restul orașului, îm-
pune prin lărgimea lui și miile de privitori
de pe trotoare și tribune. Arcuri de triumf
se ved din distanță în distanță, și intrarea
ce duce la palatul Cotroceni este splendidă.
La intrarea în grădină se ridică o colosală
fântână, care dominază partea de jos a bu-
levardului.

Cotroceni.

Un vast câmp, unde 35,000 de soldați
vor defila înaintea Majestății Sale Împă-
ratului Francisc Iosif I.

Armata așezată, așteptă sosirea Suve-
ranilor. Tribunele dispuse în fața locului,
unde Majestățile lor vor primi defilarea,
sunt deja pline de lume. Opt mari tribune
pentru public sunt despărțite de-o mare
tribună-kiosk, destinată corpului diplomatic,
miniștrilor, foștilor miniștri, deputaților și
senatorilor, magistraților etc.

Lumea care n'a avut loc în tribune
și care a fost silită să vadă revista din tră-
suri și pe jos, se evaluează la 200.000.

Ținuta trupelor esceleantă, animația la
culme.

La 8 ore 15 minute Majestatea Sa
Împăratul și Regele Apostolic, Majestățile
Lor Regele și Regina pornesc din Palatul
regal, pentru a merge la Cotroceni. Trăsu-
rile se arangiază astfel:

În întâia trăsură ia loc Majestatea Sa
Împăratul și Majestatea Sa Regele; în a
doua trăsură Majestatea Sa Regina cu
dânsa de onoare; în a treia trăsură con-
tele Goluchowski cu d-nul Sturdza; în a
patra trăsură Feldzeug-măestru de Beck
cu generalul Barozzi; în a cincea trăsură
generalul conte Paar, generalul Bolfrass,
locotenentul-colonel Pollack și colonelul
Lambriano.

Entuziasmul n're margini. Strigăte
de „Să trăiască”, „Hurrah”, „Hoch” și iol
colo câte un „Eljen” înădușit de strigătele
Românilor însoțesc pe Suverani în tot dru-
mul lor.

Împăratul e viu mișcat de atâta sim-
patia. Salută mereu în dreapta și stânga,
comunicându-și impresiile Regelui, cu care
se întreține în continuu.

Nu mai vorbesc de iubita noastră Re-
gină, căreia i-se fac ovațiuni entuziaste.
Urmază trăsurile cu restul suitei.

Un escadron de gendarmi, cu prefec-
tul de poliție deschise cotegiul și îl în-
chise, mergând numai până la porța parcu-
lui dela Cotroceni, de unde se îndreptă
spre câmpul revistei.

În curtea Palatului dela Cotroceni
onorurile militare s'au dat de cătră o com-
pania din regimentul Iltov Nr. 21.

Altețele lor Regale Principele și Prin-
cipesa României primiră pe Majestatea Sa
Împăratul și Regele și pe Majestățile Lor
Regele și Regina.

La orele 9 și 10 min. Majestatea Sa
Regele călare pe un cal murg, și A. S. R.
Prințul, însoțit de generalul Barozzi, șeful
statului major general al armatei, sosesec
în sunetul trompetelor pe câmpul revistei.
Ou urale nesfârșite primesc trupele pe Su-
veran. După ce Majestatea Sa inspectează
trupele, așteptă sosirea Majestății Sale Îm-
păratului.

La orele 9 și 20 minute trompetele
anunță venirea Împăratului Francisc Iosif.
Majestatea Sa Împăratul călare, e însoțit
de Alteța Sa Regală Princesa Maria că-
lare, și de Alteța Sa Regală Ducele de

Saxa-Coburg și Gotha, de generalii Beck,
Paar, Bolfrass, Vlădescu și de atașatii mili-
tari străini. Monarchul era urmat de Majes-
tatea Sa Regina în trăsură deschisă cu
d-nele de onoare.

Doi adjutanți regali mergeau înainte,
er în urmă suita M. Sale Împăratului și
oficerii din serviciul de onoare al Majestă-
ții Sale.

Îndată ce M. Sa împăratul se apropiă
de câmpul revistei, M. Sa Regele ordonă
trupelor să dea onorurile militare. Muzicile
întoară imnul împăratăsc și Regele stră-
batând în galop câmpul de defilare, înain-
tăză spre Împărat și îi înmăneză raportul
trupelor în front.

Trupele sunt așezate în două linii de
bătae — în întâia infanteria în colone de
batalion — în a doua artileria desfășurată
și cavaleria în colone de două escadrone.

Îndată după trecerea frontului unei
brigade, acesta se forma pentru defilare.

După trecerea frontului liniei a doua,
Majestatea Sa Împăratul luă locul drept în
fața mijlocului tribunelor. Trăsura Majes-
tății Sale Reginei se puse în dreapta Împe-
ratului, care primesce defilarea comandată
de M. Sa Regele Carol.

Ordinea defilării v'am trimis-o deja în
scrisoarea mea de ieri. (S'a publicat — Red.)

Defilarea a fost impunătoare. Șoala
militară, vânătorii și genii au stors admi-
rațiunea tuturor. Din tuturor, fiindcă ea
martor ocular n'am avut până astăzi oca-
siunea a vedea atâta însufleșire în publicul
privitor. Străini, și erau mulți la număr,
tribuna jurnaliștilor, aplaudau mai fără în-
trerupere scoțând strigăte de admirațiune.
Nici nu mă îndoesec, că raporturile lor vor
fi pline de elogi la mica dăr perfect dis-
ciplinată armată română.

Așa s'a sfârșit această admirabilă re-
vista, care poate da măsura celor compe-
tenți, întru cât s'ar putea baza într'un cas
pe forțele noastre.

Revista a ținut 2 ore; după revistă
un dejun s'a servit la Palatul dela Cotro-
ceni, er la ora 1 Majestățile Lor Împă-
ratul, Regele și Regina, Prințul și Princesa,
Ducele de Saxa-Coburg și Gotha, împreună
cu contele Goluchowsky, ministrul de răs-
boi, ministrul plenipotențiar al României
la Viena, generalul Arion, secretarul gene-
ral al ministerului de război, și comisiunea
fortificațiilor, au plecat către Sinaia. În
drum vor visita fortul Chitila.

Marius.

Bineventarea diarelor bucurescene.

„Timpul” salută sosirea Monar-
chului austro-ungar în capitala ro-
mână, scriind următoarele:

Salutăm astăzi în capitala țerei pe
Împăratul puternic, pe nobila odraslă a
unui neam străvechi și istoric, care vine
să primescă ospitalitatea Regelui nostru și
a țerei....

....Considerăm zilele, pe cari ilustrul
oșpe al Suveranilor noștri și al țării le va
petrece pe teritoriul României, ca un armis-
ticiu politic, ocupându-ne de dânsul numai
din punctul de vedere general al țerei.

Nu se poate contesta însemnătatea, pe
care această împăratăscă vizită o are pentru
România.

Ea este o afirmare și mai formală a
pozițiunii dobândită de Statul român în
concertul Statelor europene.

Ea dovedește, că valoarea morală a României este mai mare de cât puterea ei materială, lucru ce are o însemnătate enormă pentru un Stat ca al nostru.

Prin munca uriașă a vechilor generațiunii, din starea noastră trecută am ajuns să fim mari între cei mici și a fi priviți ca un factor important în cumpăna politică a Europei.

Acastă pozițiune, pe care România a știut să și-o cucerească cu armele războiului și ale păcii, ea n'a întrebuințat-o de cât tot în folosul păcii, rămânând un element de ordine și de liniște în mijlocul frământărilor de tot felul, cari de câți-va ani încocoșe au dat de lucru Europei doritoare de pace.

Pe acest terem, fără a ne pune în ostilitate cu nimeni, ne-am întâlnit firesc cu politica urmată de Austro-Ungaria, care este dezvoltarea pașnică și neatârnată a popoarelor și a Statelor balcanice.

Bărbații de Stat ai Imperiului vecin trebuie să fi dobândit convingerea deplină, că poporul românesc și acei cari îl conduc sunt amici leali, cari nu alergă după chimere, ci voesc numai ca simțemintele etnice și demnitatea națională să fiă respectate.

Venirea între noi a augustului Impărat care, în cursul fericitei sale domnii, a dat atâtea dovede de avânt generos față cu popoarele ce trăesc sub sceptrul său, ne arată, că Majestatea Sa știe a aprea valoarea amicitiei noastre.

Pe un asemenea august oșpe nu-l putem primi de cât cu bucuria și entuziasm, strigând: Să trăiască Impăratul Francisc Iosif!

„L'Indépendance Roumaine“ salută scosirea Impăratului printr'un articol intitulat „Trăiască“, care se termină astfel:

„Națiunea română nu serbeză în augusta personă a lui Francisc Iosif numai un oșpe ilustru, pe puternicul monarch, care ne face mare onore de a veni între noi. Ea salută într'ensul și pe amicul sincer și constant al liberei dezvoltări a popoarelor de pe peninsula Balcanică, a șefului glorios al unui stat vecin, care a dovedit constantă sa bunăvoință tinerului stat român în încercările periculoșe, ce au însoțit constituirea sa în stat independent.

„Combi-națiunile politice ale momentului de față au evident greutatea lor; însă poporul, care nu cunoșce secretele diplomației, salută în Francisc Iosif un glorios amic, fără de a se întreba, decă el este și aliatul nostru.

„El strigă din inimă „Trăiască!“ — această strigare atât de familiară Majestății Sale Apostolice, care are sub sceptrul său 3 milioane de supuși români, buni și leali (!) — și, dintr'un capăt pân' în celalalt al țerei, este un concert mișcător de voci unanime, care însoțesc fiă-care pas, ce Majestatea Sa îl face pe teritorul nostru și cari se vor continua în statele Sale“.

Organul grupului junimist „Constituționalul“ scrie despre visita împăratăscă între altele:

„România este ășită din Orient, așa cum doriau în sfintele lor țeluri părinții noștri, ăr visita Impăratului Francisc Iosif este o dovadă mai mult de pozițiunea ce și-a câștigat statul român în familia Europei culte.

Față cu acest însemnat eveniment, care grăiesce mult sufletului românesc, suntem siguri, că un sentiment de mulțămire și de mândria națională face să palpitate toate inimile, și că poporul român, asociat de astă-dată în cuget și în simțiri cu toți fruntașii săi, va sărbători pretutindeni pe Augustul Oșpe și-l va saluta cu respectul și cu pretenia tradițională neamului, încălțite și luminate de rațele conștiinței politice.

Francisc Iosif, Suveranul iubitor al atător popore, a venit la noi să ne vadă, să ne cunoșcă, să ne confirme prietenia lui. Datoria noastră de gazdă bună este acum, ca să-l primim așa, încât să-l putem aminti tot-déuna cu drag de această vizită și să rămăie asigurat de prietenia deschisă și oțelită a poporului român.

Serbarea dela Porțile de Fier.

(Raport special al „Gaz. Trans.“)

Mehadia, 28 Septemvre.

Primirea ce s'a făcut aici M. S. Impăratului precum și Regilor României și al Serbiei a fost, cum v'am amintit, tot așa de entusiastă ca la Orșova. Și aici strada, ce duce dela gară la băile Herculane, a fost frumos împodobită. Pe stilpii de telegraf erau emblemele și colorile ungare, române și sârbesci. Suveranii au tras în palatul băilor, care era grandios decorat cu flori și verdetă.

După-ce Monarchul nostru făcū scurte visite ambilor Regi, pe cari aceștia le întorseră și după ce fiă-care dintre Suverani mai primiră audiențe, sosi timpul prânzului, ce s'a dat în salonul de cură.

Când s'a servit șampania, M. S. Monarchul nostru se ridică și rosti în limba francesă un toast, la care Regele Carol și Alexandru răspunse tot în limba francesă. M. S. Francisc Iosif I dișe:

„Beau în sănătatea Augustilor mei oșpeți, Majestatele Lor Regele României și Regele Serbiei. Mulțămindu-le, că au avut bunăvoința de a onora cu prezența lor serbarea, ce celebrăm adă, tac urări pentru fericirea Lor, prosperitatea și domnia Lor. Sper, că legăturile sincere de amicitie, ce mă unesc cu Ei, vor găsi în tot-déuna expresiunea lor sinceră în raporturile de bună vecinătate între Statele noastre“.

Majestatea Sa Regele Carol a răspuns ridicând toastul următor:

„Adănc mișcat de amabilele cuvinte ale Majestății Văștre, o rog să binevoiască a primi mulțumirile mele cele mai vii pentru acest semn de bunăvoință.

„Am răspuns cu o bucurie sinceră grațioșei invitațiunii a Majestății Văștre de a asista la înăugurarea lucrărilor Porților de fier, prin care piedecile, cari se opuneau până acum la navigația Dunărei, au putut fi înlăturate în profitul tuturor Statelor riverane. Amintirea acestei serbări frumoșe imi va rămăie cu atât mai scumpă, cu cât ea mi-a procurat fericirea de a ura Majestății Văștre bună-venire pe frontiera țerei mele.

„Dea Dumneșeu, ca această întrevedere să contribuiască a stringe și mai mult legăturile de amicitie stabilite în mod așa de fericit între Statele noastre și să asigure dezvoltarea lor economică și raporturile lor comerciale pe o basă solidă și constantă. În această speranță mă asociez cu urările, ce credincioșii supuși ai Majestății văștre nu încetează de a face pentru Ea și pentru Augusta sa casă, și cu strigătul lor care trebuie să răsună adă dela Alpi și până la marea Neagră: Trăiască Majestatea Sa Impăratul Austriei, Rege al Ungariei! Trăiască Majestatea Sa Impăratăsa-Regină!“

Regele Alexandru al Serbiei a pronunțat următorul toast:

Sunt foarte mișcat de amabilele cuvinte, ce a pronunțat Majestatea Văștră, și am avut o deosebită plăcere de a răspunde grațioșei invitațiunii a Majestății Văștre de a veni să asist la serbările înăugurării Porților de Fier. Relațiunile dintre statele noastre au fost întot-déuna amicale și dorința mea constantă a fost de a întări în fiă-care di aceste legături.

Am firma speranță, că întrevedere noastră de adă va contribui la această și Mă bucur vedând numărōșele relațiunii comerciale și economice, ce există între statele noastre, înlesnite încă prin deschiderea noului canal al Porților de Fier. Rog pe Majestatea Văștră să credă în

sentimentele mele adănci de amicitie și de stimă, precum și în acelea ale poporului Meu.

„Trăiască Majestatea Sa Impăratul Austriei, Rege al Ungariei! Trăiască Majestatea Sa Impăratăsa-Regină, Elisabeta!“

La situația politică în Ungaria.

Diarul „Magyarország“ din Budapesta anunță, că cercurile politice privesc deja ca rezolvată chestiunea *disolvării camerei*. Opoziția știe sigur, că Banffy deja a preparat în întregă țera listele electorale. Mai interesant însă este, că *Tisza* și *Wekerle*, împreună cu aderenții lor, sunt foarte nemulțămii cu premergerea arbitrară a lui Banffy, care voind să reorganizeze cu ocaziunea nouelor alegeri partidul liberal, se dișe, că și-ar fi pus de gând, ca să-și creeze un partid puternic, care să nu fiă înfluințat de numiții doi corifei liberali.

Pentru acest scop se dișe, că Banffy e hotărât să ia în mână și resortul *ministrului de interne*, transpūvând pe actualul ministru *Perczel* și pe secretarul de stat *Latkoczy* la suprema judecătoria administrativă, pe cel dintăiu ca președinte, ăr pe cel de al doilea ca vice-președinte. În locul secretarului *Latkoczy*, e vorba, să vină *Bela Rudnay*. Afară de acesta e vorba ca să se facă *schimbări personale* și la ministerele de culte, justiție și de finance. Astfel între altele se asigură, că în locul ministrului de justiție *Erdely* este destinat actualul ministru de culte *Wlassics*, și portofoliul acestuia va fi apoi conferit unui deputat guvernamental.

Ce privesc planul intrării, cel puțin a unei părți din partidul național, în partidul liberal, acela a cădūt cu totul în urma pășirii ostile a lui Apponyi.

În potriua acestor comunicate și combinațiunii „*Budapesti Hirlap*“ anunță, cum dișe el, din isvor sigur, că disolvarea camerei precum și nouele alegeri vor fi amânate pe *primăvara viitoare*. Causa acestei schimbări ar zăcea în faptul, că, la întrebarea confidențială a ministrului-președinte Banffy, asupra raporturilor din diferite cercuri, fișpanii să-i fi răspuns, că ei încă *nu sunt pregătiți* cu organizarea partidului, deci nu bucuroș ar intra deja acuma într'o luptă electorală, până când în Februarie ei ar pute oferi garanții sigure pentru succesul candidaților liberali.

După toate acestea se vede, că situația politică în Ungaria încă și acum e de tot încurcată: nimeni nu știe ce va fi și ce va urma, afară de Banffy, care ține totul în secret și probabil se pregătesce pentru un atac, nu numai contra partidei opoziționale, ci chiar și contra unor grupuri, seu fracțiuni din partidul guvernamental.

Adunarea generală

a „Societății pentru Fondul de teatru român“.

(Raport special al „Gazetei Transilvaniei“).

Făgăraș, 16 (28) Sept. 1896.

Banchetul. După închiderea primei ședințe, despre care am raportat ieri, a urmat banchetul, tot la otelul Lauritsch. La banchet am vedūt întrunită inteligența română din Făgăraș de toate nuanțele în număr frumos; erau mai mulți fruntași români și de prin comunele din giur; damele în special erau bine reprezentate. În tot decursul mesei s'a vedūt o animație frumoșă, la ceea ce au contribuit în deosebi frumoșele toast, cari toate au fost bine alese și cu multă plăcere ascultate.

Seria toastelor a început-o d-l președinte Iosif Vulcan, toastând pentru monarch și casa domnitōre. Toastul d-sale a fost ascultat în picior din partea publicului și interupt de repețite-ori cu urări de „Să trăiască“. Alătur aci textul acestui toast. Ță-l:

„Domnilor!“

„În mijlocul tuturor serbărilor noastre culturale naționale, sentimentul nostru dinastic ne impune să ridicăm primul po-

cal în sănătatea Majestății Sale cesaro-regescl.

„De astă-dată sentimentul acesta se mai măreșce și prin bucuria și mândria, ce ne inspiră marele eveniment, care se petrece dișele aceste peste Carpați, unde populațiunea de un sânge cu noi are onōrea să salute cu entuziasm drept oșpe al ei pe gloriosul împărat și rege al monarchiei noastre, în fruntea unei splendide suite și purtând uniforma de oștean român.

„Ori cât de sus se 'nalță munții cari ne despart, entuziasmul acela străbate și la noi, și încălțesce toate inimile românescl; din splendōrea festivităților ajung prin uorii, ce ne acoper, câte-va rașe și asupra noastră, cari par-că ne anunță să sirea dōrilor dorite și ne revarsă lumină în viitor, deschidându-ne orizonturi nouă...

„În fața acestui imposant act de recunoștință, de stimă și de omagiu pentru elementul românesc, act, care vine să-ridice în vedul lumii întregi prestigiul cultural al numelui român: e peste putință ca noi, pionerii culturai românescl, tot-déuna credincioși supuși ai tronului, să nu usăm toate ocaziunile spre a ne manifesta nemărginită noastră grațitudine și neclintita noastră devoțiune.

„O astfel de ocaziune ni se ofere aici, unde flamura culturai naționale ne-a întrunit; aceea flamura, căreia tocmai sub părintăscă domnire a Majestății Sale i-s'a dat voia să pōtă fălțai mai sus.

„Să urăm dără cu toții și din totă inima:

„Trăiască Majestatea Sa, buzul nostru monarch, dimpreună cu totă casa domnitōre! La mulți ani!“

Acest toast a fost urmat de imnul popular „Dōmne ține și protege“, ăscutat de musică.

Al doilea toast, nu mai puțin profund și sentimental, a fost rostit de d-l vicar Basiliu Rațiu. D-sa a toastat pentru comitet, accentuând în deosebi faptul, că președintele actual al Societății acesteia încă își trage originea din Țera Făgărașului. Urmă toastul avătuat al d-lui Onișiu pentru inteligența din Făgăraș și jur reprezentată la acest banchet. D-l protopop Iuliu Dan salută în termiți foarte călduroși pe oșpeți în numele poporului și inteligenței române din loc. D-l Dr. Nicolae Șerban vorbi pentru femeia română; d-l Vas. Goldiș pentru noii membri fondatori și ordinari; d-l Moise Brumboiu toastă pentru presa română și în special pentru reprezentanții săi dela această adunare: d-nii Iosif Vulcan („Familia“) și Gregoriu Maior („Gaz. Trans.“). Seria toastelor a închis'o d-l Ioan Dariu vorbind pentru „fătul frumos“ reprezentat prin idea teatrului.

În decursul banchetului, musica orășenăscă sub conducerea dibacului Rusu a ăscutat multe și alese cāntări naționale. Publicul s'a depărtat dela banchet cu impresiuni neasămănat mai bune, ca cele de până acum.

Produțiunea. Săra la orele 8 s'a început produțiunea arangiată de societatea română de diletanți „Progresul“ sub conducerea președintelui acestei societăți, d-l Dr. Ioan Șenchea. Produțiunea a avut caracter popular și a constat din vreo șese piese bine alese, ăscutate de coral mixt al tinerimei din loc sub conducerea d-lui dirigent Fr. Heller. Cāntările au fost ăscutate spre cea mai deplină mulțămire a publicului, care pe harnicii cāntăreși și cāntărețe n'a pregetat a-i recompensa prin furtunōșe aplause la fiă-care punct. Cu deosebire a plăcut „Cucule cu pēna sură“, care a trebuit să fiă repetat. Și mai mult aplaudată a fost cāntarea „Ileana“, cor mixt de Musicescu.

Merită mare laudă prestațiunile acestui cor, care, deși înființat numai de două luni, a realizat progrese foarte mulțămitoare, măcarcă în lipsa de dirigent român a fost condus de un German, care trebuie să fi avut mari lupte întru întruarea unor coruri atât de sentimentale românescl. Nu rămăie, decăt să dorim, ca societatea „Progresul“ să mērgă înainte pe calea începută, căci activitatea ei e mult reclamată în acest orășel, unde ar aduce, după părerea mea, servicii foarte mari, decăt ar pute în decursul timpului ajunge mă

car la atât, ca pe cele două biserici rămâne să le provadă cu coruri regulate.

După cântări a urmat reprezentarea piesei teatrale „Sfredelul Dracului”. Rolul principal și poate și cel mai greu l'a avut d-l Constantin Toma, funcționar la banca „Furnica” din loc, care a reprezentat pe intrigantul Mustoxidis. D-sa a jucat cu o dibăciă și legeritate surprinzătoare. Tot ce am putut să observăm este pronunțarea, care ar fi fost de dorit să fie mai clară și mai respectată, căci mare parte din public nu l'au putut înțelege și auzi destul de bine. Cei ce l'au înțeles însă n'au putut decât să-i admire dibăciă de diletant. Nu mai puțin a eșelat d-l Victor Fulicea în rolul bucatarului. D-sa prin mimica și surisul său ironic a știut caracteriza de minune pe viclenul servitor. Mult haz a produs apoi d-l Traian Herseni, care a făcut pe Jidanul zaraf. Mai ales în scenele eroice l'a interpretat cu admirabil succes „viștia” Jidanului. Fărte bine și-a interpretat rolul său de poet tragic și d-l Boer Clement; apoi d-nii: Ioan Dejenar în rolul lui Șloimescu și d-l Traian Păcală în rolul lui Goldimer înoc și-au interpretat rolurile cu succes frumos. Cu deosebire a plăcut însă aparițiunea pe bină a d-rei Elena Ganea, care a eșelat în rolul Madamei Rulala. D-sa, ce-i drept, nu și-a putut asuma caracterul său de Română, d-er și-a studiat esocient rolul, jucând cu dibăciă și legeritate admirabilă. De-asemena d-ra Rosalia Țintariu, ca fată în casă, a jucat spre mulțumirea deplină a publicului.

În total, reprezentarea piesei servește spre laudă zeloșilor diletanți și diletante, cari au știut ține în mare încordare atențiunea întregului public, lăsându-l încântat de prestațiunile lor.

Aci trebuie să observ cu multă satisfacție, că produțiunea a fost cercetată de lume multă, cum rar se pomenesc în Făgăraș. A luat parte și d-l fișpan Guido de Bausezern cu familia, aprôpe toți funcționarii dela comitat și mai multe familii germane din localitate. Românii din Făgăraș au fost, ași putut dice, toți. După reprezentăția a urmat petrecerea cu dans, care a fost fărte animată. Am observat la această petrecere mulți chiar și din departări mari, ca d. e. protopopul Macaveiș din D-S.-Mărtin, preotul Ludu din Prejmer de lângă Brașov, proprietarul Chiornită din Cucuclata; d-na Elena Dr. Meșianu din Zărnesci, d-na protopopă Elena Voina, d-na Goldiș și d-șorele Lulucu și Agnes Nastasi din Brașov etc. etc.

Impresiunile, cu cari ne-am depărtat dela această petrecere au fost cât se poate de plăcute.

ȘEDINȚA A DOUA.

— Lună 16 (28) Septemvre. —

Președintele deschide ședința la orele 11, după care d-l notar Vas. Goldiș cetește procesul verbal al ședinței prime, care se autentică neschimbat.

Prim-secretarul Oniș cetește depeșele de felicitare soșite dela: Grama (Budapesta), Comanescu (Codlea) și Brediceanu (Lugos). Tôte depeșele au fost înteminate ca „să trăsescă”.

Urmăză raportul comisiei însărcinate cu înscrierea de membri noi. Raportorul comisiei, d-l Dr. Iancu Meșianu, cetește următoarea listă de membri noi, cari au fost proclamați imediat ca membri prin apelul din partea publicului:

Fundatori cu taxa de câte 100 fl.: Basiliu Rațiu, vicar; Dr. Nic. Șerban și Dr. Iancu Meșianu.

Ordinari, cu taxe anuale de câte 5 fl.: Dr. Andreiu Micu, George Vas (Voila), Nicolae Chiornită (Cucuclata), Demetriu Chiornău, Moise Brumboiu, Alexandru Șerban (Voila), Ales. Pocol, Iuliu Dan protop., Ion Turcu, Ion Dariu (Brașov), Ion Dejenar, d-na Elena Dr. Iancu Meșianu, d-na Luca Roman, Iacob Macaveiu protop. (D.-S.-Mărtin), Ales. Bele, Dr. Ion Șenchea și George Comanescu (Veneția inf.)

Toți membrii de mai sus, atât fundatori, cât și ordinari, și-au plătit imediat taxele. Suma totală a încasărilor, mul-

țămită mai ales stăruințelor d-lui Dr. Meșianu, atinge frumoșă sumă de 430 fl. v. a.

D-l Lazar Nastasi, ca raportor al comisiei însărcinate cu esaminarea raportului cassarului, raportează, că socotelile s'au aflat în ordine esemplară și propune a-se da absolutoriu comitetului pentru gestiunea afacerilor financiare în decursul anului espirat și a-se aduce mulțămită protocolară d-lui cassar Valeriu Bologa pentru esacta purtare a socotelilor. Adunarea primesce propunerile cu urări de „Să trăsescă”.

După acestea Comisiunea pentru censurarea raportului comitetului prin raportorul său, d-l Dr. Ion Șenchea, propune ăr adunarea generală aduce următoarele hotărâri:

1) Raportul comitetului se ia la cunoștință, i-se dă absolutoriu și pentru activitatea desvoltată i-se votază mulțămită protocolară;

2) Taxele restante propuse de comitet a-se șterge ca neincasabile, se șterg;

3) Referitor la estradarea părții a treia dintr'un los de 500 fl. din 1860, dăruit de feroicul T. Cipariu pentru Asociațiunea transilvană și Societatea pentru fond de teatru român, se decide primirea ofertului Asociațiunii, ca losul să se vândă și Societatea să primescă partea a treia.

4) Considerând, că un mijloc al sporirii fondului Societății sale este și editarea de opuri literare, cari cad în cadrul scopului ce-l urmărește Societatea, se îndrumă comitetul, ca să studieze cestiunea această și se însărcinează, ca, decă o află realisabilă, încă în decursul anului acestuia să începă editarea ăstor-feliu de opuri, pe cari comitetul le va afla de valoare și se impuneresc, ca spre acest scop să potă folosi suma de lipsă din venitele Societății, despre ce va face raport adunării generale viitoare. Ce privesc modalitățile editării și feliul speciilor, acesta se concrede comitetului.

Se puse după acesta la ordinea zilei întregirea comitetului. La propunerea d-lui protopop Dan, în locul d-lui G. B. Popp, care a dimisionat, a fost aclamat ca vicepreședinte d-l Virgil Onișiu, director gimnazial în Brașov, ăr ca nou membru în comitet a fost ales tot prin aclamațiune d-l Dr. Iancu Meșianu din Zărnesci.

Locul și ziua adunării generale viitoare a rămas să le hotărască comitetul. S'a ales o comisiune pentru verificarea procesului verbal, constatătoare din d-nii Basiliu Rațiu vicar, Iuliu Dan protopop și Ion Turcu protonotar pens., după care președintele închise adunarea la 1 oră p. m., mulțămind Românilor din Făgăraș pentru buna primire și căldurosul sprijin dat societății cu ocașiunea această.

SCIRILE ȚILEI.

— 18 (30) Septemvre.

Țarul și ex-regele sêrbesc Milan. Din Paris se depeșează, că br. Mohrenheim, ambasadorul rusesc din capitala Franciei a încunosoițat pe exregele Milan al Serbiei, că Țarul nu-l potă primi în audiență, deorece petrecerea Țarului în Franca e strict oficială, decă acesta potă primi numai persoane oficiale.

— o —

Repririri și lămuriri. Sub acest titlul „Tribuna” de astăzi începe publicarea unui oiclu de articuli scriși și subscriși de d-l Dr. Ioan Rațiu. D-sa voescă precum ne spune, ca în fața insultelor și învinuirilor, ce le ridică părintele Lucaciu contra „Tribunei” și a celor grupați astăzi în jurul ei, să dea lămuririle de lipsă, pentru ca publicul românesc să cunoscă faptele petrecute și să potă trage din ele cunosoițele necesare.

— o —

Proces de presă în Budapesta. Alături sa pertractat înaintea tribunalului din Budapesta procesul de presă intentat țarului slovac „Krestyan” pentru articolul „Căsătoria civilă în comitatul Arva”, despre care procurorul susține, că conține agitare și batjocură contra căsătoriei civile. Pe banca acusaților stetea redactorul numitului țiar, preotul rom. cat. Gerhard Ne-

meth. După săvârșirea formalităților îndatinate, jurații declarară unanim, că acusatul nu e vinovat. și astfel tribunalul achită pe redactorul Nemeth.

— o —

Broșuri confiscate. La ordinul judecătoreșului de instrucție în cestiuni da presă poliția din Budapesta a confiscat următoarele broșuri tipărite: „Elvadulăș” de Dr. Alexiu Bakonyi, broșură apărută în editura țiarului „Magyar Néplap”; apoi acel număr din amintitul țiar, în care broșura era reproducă; în fine broșura „A békésmegeyi szocializmus elősegítői” de Alex. Csizmadia.

— o —

Nou comandant de corp în Sarajevo. Țiarul „Tagespost” din Graz anunță, că actualul comandant de corp din Sarajevo, br. Appel, din cauza adâncilor bătrânețe, în curând va trece în pensiuine, și locul lui va fi ocupat de actualul guvernor din Dalmația, br. David; ăr în locul acestuia va fi numit generalul Pinter.

— o —

Amênarea serviciului anului de voluntar. Ministrul comun de resbel printr'o ordinațiune a sa mai recentă dispune ca acei voluntari, cari după absolvirea academiei de silvicultură trebuie să facă doi ani de praxă, de aci încolo și ei să potă amênarea serviciului anului de voluntar, ca și ori care alt student însoris la altă facultate. După cum se știe adecă studenții de silvicultură imediat după absolvirea academiei, trebuie să se servescă anul de voluntar.

— o —

Reuniunea română de cântări din (Maiera) Elisabetinu Timișorii invită la petrecerea de toamnă ce se va arangia în 4 Octomvre nou 1896 în salônele restaurantului Novotny (Maiera) Elisabetinu, împreună cu concert și joc. Venitul curat este menit fondului steagului reuniunii; concertul se începe la 8 ore sêra. Intrarea de familia 1 fl., de persoană 50 cr. Comitetul arangiator.

SCIRI ULTIME.

Primirea la Sinaia.

(Raport special).

Sinaia, 7 (29) Septemvre.

Astăzi la 5 și 1/2 ore sêra în sunetul trompetelor și a musicelor a intrat trenul, ce aducea pe Impêratorul Francisc Iosif și pe Suveranii români cu suitele Lor în gara Sinaia, splendid și în mod artistic decorată cu verdetă, covoré, oglinzi și cu drapele române, austriace și unguresci.

Publicul a aclamat pe Suveran, cari după bineventarea primarului se urcară într'o trăsură à la Daumont trasă de 4 cai. La dreapta Impêratorului ședea Regina României, ăr în față Regele Carol. După aceea urmă trăsura, în care ședea Principeșă și Principele României și apoi urmară trăsurile, în cari se urcară membri înaltelor suite.

La încrușarea șoselei naționale cu aceea ce vine dela gară și duce la mănăstire se înalță un arc de triumf admirabil compus din trei porți, trei terase și un pavilion deasupra. La proiectarea acestui arc au influențat în cea mai mare parte ideile Reginei și ale Regelui. Au dorit a să înfățișă în trei grupuri munca și recolta principalelor produse ale solului nostru și anume acele ale viței de vie, ale grâului și ale porumbului. Scheletul arcului este îmbrăcat în paie de sêcară, astfel, câmpul arcadelor este galbên. De-asupra ghirlande de brad, ăr în jurul ecusonelor corone de stejar ca și pe frontispiciul fiă-cărui portal.

Pavilionul de sus este fărte înalt și de pe el falfăie cele trei stêguri: român, austriac și unguresc. Terasele sunt îmbrăcate cu velințe (scôrțe) ro-

mănesci, ăr pe ele tablourile vivante ce înfățișau munca și recolta.

Pe I terasă erau 10 hârdaie cu vițele întregi, scôse cu pământul lor din vie și cu câte 40—60 struguri fiă-care viță. Vre-o 60 bărbați și femei erau ocupați cu culesul viței, storsul strugurilor și încercarea vinului, decă este bun.

Pe terasa II culesul porumbului și instrumentele agricole cu munca câmpului.

Pe terasa III grâu.

Efectul produs a fost din cele mai surprinzătoare și satisfăcătoare.

Ecusonelle de pe frontonele porților portă monograma: F. I. C. I. (adecă Francisc Iosif și Carol I.); celelalte portă mărcile județelor.

La mănăstire cortegiul s'a oprit și călugării au oferit înaltului Ospe pâne și sare, după aceea cortegiul a plecat la castelul Peleş, care a fost splendid decorat de artiști anume chiâmați. De sêră va fi conduct de torțe și mare foc de artificii.

Procesul „Tribunei”.

Clușiu, 29 Septemvre 1896.

Astăzi s'a pertractat înaintea curții cu jurați procesul intentat de procurură „Tribunei” pentru articolul de fond „Biserica și școla” apărut în 22 Martie c. nr. 66 al acestui țiar.

Acusații A. Balteș și I. Marschall au fost însoțiți de apêrătorul lor d-l Iuliu Coroianu. Tribunalul e compus din juđii Csiszêr și Mikó sub presidența baronului Szentkereszty; procuror Számi.

După espectorările procurorului ia cuvântul d-l Coroianu și șifține discursul său de apărare frumos și clar, fin și cu o vervă în adevêr oratorică. Înzădar le vorbesci însă acestora la inimă, îndeșert pledeți pe lângă purul adevêr — nu te înțeleg, căci n'au minte; nu ved, căci sunt orbiți; și așa s'a întemplat, că pe ambii acusați i-au declarat jurații de vinovați: pe Balteș cu 12 voturi, pe Marschall cu 10.

* * *

În Budapesta se adună ômenii păcii și Ungurii se fâlesc, că așa liberală nație ca cea ungurescă n'a mai lăsat Dumneșeu pe pământ. Ce ironiă!

România primesce pe Monarchul nostru cu pompă adevêrat împêrătescă și se bat monede comemorative cu inscripții asupra „înfrățirii popôrelor 1896”.... ăr la noi? — prigonire și întemnițare până în infinit.

Și nu se curmă de loc procesele de „agitare”. Pe ziua de 6 Octomvre, 13 Octomvre vom mai avea parte de pertractări înaintea curții cu jurați.

Așa stăm „de rëndul păcii”, dar' să fim pe pace dôr fôia călugêrului istoric dela Arad ne va scăpa.

* * *

După pauza dela amiști presidentul a enunțat judecata tribunalului:

Balteș e judecat la: 1 an și 3 luni temniță de stat și la amendă de 300 fl., ori 30 de zile, și la 29 fl. 89 cr. spesele procesuale, ăr cu privire la Marschall s'a suspendat verdictul curții, și s'a dispus în înțelesul § 80 al procedurii de presă altă pertractare. Balteș a însinuat nulitate.

Aleco.

Raportul comitetului societății pentru crearea unui fond de teatru român.

Raportul cassarului.

Onorată Adunare generală!

Două sunt momentele, cari la esaminarea gestiunii cassarului și a socotelilor ce Vi-le supune — Vă vor atrage mai mult atențiunea și cari reclamă din parte-mi unele comentare:

a) convertirea parțială a efectelor, în cari e plasată averea Societății, și

b) cifra finală a actualiei averi a societății.

In ședința a II-a, Adunarea generală ținută în Brașov, în 27 X. 1895 sub pct. 4 a procesului verbal, — a îndrumat actualul Comitet „a dispune plasarea fondului societății în hârtii de valoare cu rentabilitate mai mare, decât hârtiile, în cari fondul era plasat“.

Cu executarea acestui conclud s'a ocupat actualul Comitet în ședința sa din 25 April 1896, luând concludul de-a păstra neschimbate și mai departe ca efecte de plasament: Acțiunile „Albina“ și misele „Transilvaniei“ fiind ele de-o rentabilitate satisfăcătoare; — din contră însă toți banii gata depuși la „Albina“ și la „Első hazai takarékpénztár“ în Budapesta, precum și toate celelalte efecte (oblig-regale de 4½%, losuri diferite indigene parte cu — parte fără dobândi) a căror rentabilitate oscila până la maximum 4½%, — a-le converti în scrisuri fonciare rurale de 5%, cari a raison a cursului lor de cumpărare, de facto produc 5·3%.

Esecutându-se acest conclud, s'a sporit rentabilitatea acestei părți a averii societății — carea atinge circa suma de 60,000 fl. — dela fl. 2750 la 3325, — va să dică cu 575 fl. anual, — ori în procente cu aproape 1% față de trecut.

Detaliurile acestei transacțiuni, — carea comitetul D-vóstré a aflat'o din toate punctele de vedere ca cea mai priincioasă intereselor Societății, pe care sperăm, că atât cu privire la productivitatea cât și la bonitatea efectelor cumpărate, o veți aproba-o bucuros și D-vóstré, recunoscând, că ne-am degajat destul de conștient de mandatul primit de adunarea generală din anul trecut, — ie aflați în socotelile revădate și clausulate de comitet, pe cari am onoare a Vi-le prezenta.

Tot din aceste socotele și din inventarul averii societății, clausulat de „filiala Albina“ din Brașov, la care această avere e deposedată, veți binevoi a vedea, că până când averea totală a societății per ziua de 14 Martie 1895 s'a statorit pe baza socotelilor de atunci cu fl. 71.113 87 cr., — ea ați atinge cifra de fl. 103.338, 96 cr., arată deci o diferență de fl. 32225, 09 cr., față de acum un an.

Acastă diferență numai în parte este de-a se privi ca o creștere faptică a averii societății, — în altă parte ea este a se explica ca o rectificare a cifrei finale, cu care încheie socotela din 14 Martie 1895, — în care socotela toate efectele sunt induse după nominalul lor. — Fiind însă nominalul — aproape la toate — mai mic ca cursul faptic, și suma, adecă valoarea averii întregi, rezultă în acea cifră finală prea mică, — și de facto în 14 Martie 1895 averea societății valora mai mult, decât arăta socotela atunci încheiată.

Actualul comitet conform dispozițiilor ultimei adunări generale a îndrumat pe cassarul său de-a conta în socotelile ce le poartă, valoarea efectelor după cursul lor faptic, și astfel cifra finală a averii societății, pe care Vi-o arătam în socotelile noastre, arată mărimea faptică de ați a acestei averi, care mărime, tot-odată constatăm, că stă în un raport potrivit cu productivitatea ei.

O parte considerabilă a diferenței sus arătate cuprinde însă în sine o îmbucurătoare sporire faptică a averii societății; căci afară de creșterea averii prin capitalizarea dobândurilor ei, ea a crescut — multămită măsurilor luate de fostul comitet, — cu circa 11800 fl. prin exercitarea dreptului de opțiune la emisiunea de acum un an, a Acțiunilor Institutului „Albina“, din cari s'a procurat contra solvirei de fl. 8200 — 80 bucați, cari ați reprezintă o valoare faptică de 20000 fl.

Asemenea a contribuit la sporirea averii și impregiurarea, că toate efectele ce s'au vândut, au realizat prețuri favorabile, peste pari, și că după cum arată socotelile, și taxele de membrii au încurs în mod îndestulitor.

După aceste explicații rog onorata adunare generală să bine-voiască a dispune esminerea socotelilor subșternute de mine,

— și aflându-le în regulă, a-mi vota absolutoriu pentru gestiunea mea.

Brașov, în 25 Septembrie 1896.

Cu totă stima:
Valeriu Bologa,
cassarul societății pentru crearea
unui fond de teatru național român.

DIVERSE.

Episod din resbelul ruso-român-turc. Era în 1877, anul războiului ruso-român-turc. O barcă românească plutea prin apele din apropierea Chilei. La o distanță cam depărtată staționa un vapor turcesc. Turcii de pe acest vapor, îndată ce zăriră barca, se puseră să o urmărescă spre a o captura. Mioul personagiului al barcei nu-și perdu prezența în fața vaporului inimic, și nu se grăbea nici decum să scape în partea de dincoace. Barca plutea tot înaintea vaporului, când drept înainte, când de-a cracișul și de-a curmezișul. Omenii din barcă se păreau, că ar fi umblând să caute ceva. Dela un timp barca numai da înainte, ci se învărtea într'un loc așteptând sosirea vaporului. Bucuria Turcilor! Ei șileau din toate puterile, să ajungă la barcă și să pună mâna pe ea. Vaporul tot înainta — înainta repede, când deodată, ce să veți? Vasul turcesc se împlântă într'un strat de nisip și rămase înțepenit. Românii de pe barcă atraseră într'adins vaporul în acest loc periculos; după ce vădură că manopera le-a reușit de minune, ei își urmară drumul mai departe răsărind și făcând Turcilor semn, să se ia după dâșii.

Un necrolog interesant. Foaia umoristică germană „Kikeriki“ într'un număr mai recent publică următorul necrolog al liberalismului: Subscrișii franți de adăncă durere fac cunoscut tuturor rudeniilor, cunoscuților și amicilor, că adoratul, singurul fiu, respective tată și nepot: *d-l Liberalism a murit*. S'a născut la 1848 din părinți germani, creștini, dăr mai târziu deveniți Jidani și mai apoi neconfesionali; a adormit liniștit în urma unor suferințe îndelungate corporale și spirituale, trecând în descompunere internă, deoarece avuse uscățiunea de măduva spinării și nesce umflături morbóse. S'a murit defunct cu ocaziunea alegerilor vutóre se va pune în mormânt, și rămășițele pămâtesci se vor duce din casa rece (palatul parlamentului austriac) în cimiterul politic (desparțământul israelit), unde neuitatul defunct se va așeza spre odihnă vecinică. Viena, Septembrie 1896. Familia jăltóre: Dr. Adler, dr. Elbogen, ca fi naturali, Schöps, Aron Scharf Elias Speichel ca cumetrii, dr. Cronavetter, ca prieten de casa, Hans Kudlich, ca unchiu din America, fantele de dubă din Viena († 1895), ca tată natural, stēnga unită, ca mamă vitregă, dr. Suess, Wrabetz, Noske, ca copii din a doua căsătorie, partida germană progresistă, ca copil prevaricat, partida social democrată, ca noră fericită, dr. Nothnagel ca medic de casă Berta, Suttner ca moșă diplomată, profesorii Marchet și Bunde ca bocitori, și intréga bursa și presa jidană.

Literatură.

În tipografia diecesană din Caransebeș a apărut: Topografia satului și hotarului Măidan, de *Sofronie Liuba* și *Aurelie Lara*, urmată de studiu despre Celți și numele de localități de *Dr. At. M. Marienescu*. Un op voluminos și foarte de valoare, conținând 324 pag. tipar compres. Prețul numai 1 fl. 20 cr.

O dragălașă și foarte prețioasă colecțiune de episoade, novelete și povestiri istorice a apărut în Tipografia „A. Mureșianu“ din Brașov, intitulată: „Traista cu povești a lui P. Broșteanu“. Format mic și estetic, în mărime de 138 pag. Prețul 20 cr. Nu putem în de-ajuns recomanda, mai ales pentru bibliotecile noastre populare, această colecțiune de scrieri istorico-beletrestice, atât de rari în literatura noastră, cari toate au o tendință eroică națională pe cât de interesantă, pe atât și de amuzantă.

Cursul la bursa din Viena.

Din 29 Septembrie 1896.

Renta ung. de aur 4%	122.—
Renta de coróne ung. 4%	99.10
Impr. cáil. fer. ung. în aur 4½%	122.60
Impr. cáil. fer. ung. în argint 4½%	101.—
Oblig. cáil. fer. ung. de ost. I. emis.	121.—
Bonuri rurale ungare 4%	97.15
Bonuri rurale croate-slavone.	97.50
Imprum. ung. cu premii.	155.25
Losuri penuru reg. Tisei și Segedin.	138.40
Renta de hârtie austr.	101.40
Renta de argint austr.	101.55
Renta de aur austr.	123.20
Losuri din 1860.	144.75
Acțiuni de ale Băncei austro-ungare.	951.—
Acțiuni de ale Băncei ung. de credit.	402.—
Acțiuni de ale Băncei austr. de credit.	368.50
Napoleonori.	9.53
Mărci imperiale germane.	58.80
London vista.	119.80
Paris vista.	47.57½
Rente de coróne austr. 4%	101.10
Note italiene.	44.35

Cursul pietei Brașov.

Din 30 Septembrie 1896.

Bancnote rom. Camp.	9.48	Vénd.	9.51
Argint român. Camp.	9.45	Vénd.	9.48
Napoleon-d'orl Camp.	9.50	Vénd.	9.53
Galbenl Camp.	5.60	Vénd.	5.65
Rubie rusescl Camp.	126.—	Vénd.	—
Mărci germane Camp.	58.30	Vénd.	—
Lire turcescl Camp.	10.60	Vénd.	—
Seris. tone. Albina 5%	100.75	Vénd.	110.75

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**

Redactor responsabil **Gregoriu Maior.**

Nr. 2400—1896.

not.

PUBLIKAȚIUNE.

Din partea subscrișei primării comunale să aduce la cunoștința publică, cumcă pe baza Inaltei concesiuni ministeriale Nr. 2801/I—2 1896 Comuna mare Zărnescl vinde pe calea licitațiunei publice și de oferte, în partea din pădure „Nămaia“, conform planului de pădurit aprobat, următorul cuant de **lemne** și anume:

I. În clasa de exploatare D. seria I departamentul 1 tabla 1 circa 68 210 metri cubici molidv.

II. În clasa de exploatare E. seria I departamentul 1 tabla 1, 2, 4, 7,

și 9 circa 38,209 metri cubici molidv și 86,094 metri cubici lemn de fag.

Prețul de strigare să fixéză pentru molidv cu 60 (șesezeci) cruceri, ér pentru fag 10 (dece) cruceri de fiă-care metru cubic.

Ofertele provădute cu timbru de 50 cr. și 10% din prețul de strigare ca vadiu sunt a se înainta subscrișei primării comunale până la începerea licitațiunei verbale, care se va ține Vineri la 9 Octomvre st. n. 1896 la 11 ore a. m. în cancelaria primării comunale din Zărnescl.

Reflectanții sunt rugați a scrie clar în oferte, atât în cifre, cât și în litere prețul oferit de fiă-care metru cubic.

Se observă, că la sus numita pădure, care se află în o depărtare de 16 Klm. de Comună, conduce drum, care cu puține spese se pôte aduce în starea cea mai bună și în fine, că în Comună se află și stațiune de drum de fier.

Condițiunile de licitațiune se pot vedé în órele oficióse la primăria comunală din Zărnescl.

Zărnescl, la 20 Iulie 1896.

Primăria comunei Zărnescl:

Stoica Garciu, Nistor Podar,
primar. 1027,3—3 notar.

Moșia de vândare.

O moșia nobilitară constatóre din 102 jugere, doué case de locuit și dependențele necesare de economiă, — aflátóre în comuna **Olt-Bogata**, ¾ óre depărtare de stațiunea cáii ferate Homoród-Héviz, **să vinde din mână liberă.**

Pentru informațiuni a se adresa la proprietarul ei: d-l

Nicolae Cretzoi

Bucureșcl.

1066.5 9

Strada Sălcilor Nr. 15.

O specialitate naturală neprețuibilă

este apa minerală alcalin-accidă bicarbonată

Isvorul „MATILDA“ de Bodok,

care după experiențele făcute sau dovedit ca o apă medicinală prea eficace și plăcută, mai ales: **la conturbări de mistuire, maladiile stomacului, a rinichilor, a beșicii udului și ale organelor respiratóre etc.**

Borviz de primul rang

care prin limpezitatea sa rară și prin conținutul seu mare în acid carbonic natural — de un gust și efect prea plăcut și binefăcător — va îndeplini chiar și pretensiunile cele mai delicate, ca cum nici o altă apă minerală.

DEPOSIT PROPRIU în Brașov: strada Căldărarilor Nr. 68, în Sibiu, Sighișóra și în Alba-Julia: la D-l I. B. Misselbacher sen., în Cluj: la Segesváry és társai, în Deva: la Balog Gyula, în Orestie: la Németh János.

Cu totă stima:

Administrațiunea isvorului
„MATILDA.“

JOSEF GYÖRGY,
(comit. Háromszék). **Bodok.** (Transilvania).